

ศึกษาวิเคราะห์การปรับตัวของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีน

ในนครหนานหนิง มณฑลกว่างสี สาธารณรัฐประชาชนจีน

Analysis of the adaptation of Thai women marrying Chinese men in Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China

LU JINGRU*, อีริชิตี เกิดแก้ว

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*Email : 176461144@qq.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีนในนครหนานหนิง มณฑลกว่างสี สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายจีนและอาศัยอยู่ในนครหนานหนิง มณฑลกว่างสี สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงจำนวน 6 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบตีความและสรุปข้อมูลสำคัญจากบทสนทนา ผลการศึกษาพบว่า การปรับตัวของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีนในนครหนานหนิง มณฑลกว่างสี สาธารณรัฐประชาชนจีนมี 2 ประการ ได้แก่ 1) การปรับตัวในฐานะที่เป็นชาวต่างชาติในสังคมจีนที่ต้องปรับตัวในด้านอาหารการกิน การใช้ภาษา และการประกอบอาชีพ 2) การปรับตัวในฐานะที่เป็นสมาชิกต่างชาติในครอบครัวชาวจีนที่ต้องปรับตัวในด้านอาหารการกิน การใช้ภาษา ประเพณีความเชื่อ และค่านิยม ทั้งนี้ การปรับตัวของแต่ละคนจะได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในคือลักษณะนิสัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกคือสภาพแวดล้อมทางสังคมใหม่

คำสำคัญ : การปรับตัว ผู้หญิงไทย การแต่งงานข้ามวัฒนธรรม นครหนานหนิง

Abstract

The purpose of this research article was to study the adaptation of Thai women marrying Chinese men in Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China. By using a qualitative research methodology. Collect data from in-depth interviews. The key informant was Thai women married to Chinese men and living in Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China by Purposive sampling selection of 6 people. Analyze interpretive data and summarize key information from conversations.

The results showed that There were two adaptations of Thai women marrying Chinese men in Nanning, Guangxi Province, People's Republic of China: 1) Adjustment as a foreigner in Chinese society required adjustments in food, language and occupation. 2) Adjustment as a foreign member of a Chinese family to adjust in food, language, customs, beliefs and values. However, the

adaptation of each person will be more or less depending on the internal factor was personal character and the external factor is the new social environment.

Keywords : Adaptation, Thai women, Cross-cultural marriage, Nanning City

บทนำ

ปัจจุบัน บุคคลที่ไปศึกษาหรือทำงานที่ต่างประเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นคู่ขนานกับสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้มีโอกาสได้พบเจอกับชาวต่างชาติมากขึ้น และทำให้การแต่งงานกับชาวต่างชาติมีแนวโน้มสูงขึ้นด้วย การแต่งงานข้ามชาติเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม จากงานวิจัยของ พัชรินทร์ ลาภานันท์ (2561) เรื่อง การแต่งงานและการย้ายถิ่นข้ามชาติ: กรอบการศึกษาและสถานะองค์ความรู้ พบว่า ในช่วงกลางทศวรรษ 2000 ที่ผ่านมามีงานศึกษาทางวิชาการและสื่อต่าง ๆ ให้ความสนใจเกี่ยวกับการแต่งงานและการย้ายถิ่นข้ามชาติ รวมทั้งความสัมพันธ์ใกล้ชิดในบริบทข้ามพรมแดนอย่างต่อเนื่อง และยังสังเกตพบว่า กรอบการวิเคราะห์การแต่งงานและการย้ายถิ่นข้ามชาติ มีการเปลี่ยนแปลงจากการให้ความสำคัญกับการบูรณาการของผู้ย้ายถิ่นเข้ากับที่อยู่อาศัยใหม่ ไปสู่กรอบการวิเคราะห์การย้ายถิ่นข้ามชาติที่ให้ความสำคัญกับการปรับตัวเพื่อใช้ชีวิตในต่างแดน

ประเทศไทยกับประเทศจีนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันเสมอมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 ประเทศจีนได้เริ่มต้นโครงการ “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (โจว หมิงเหว่ย, 2562, น. 3) ส่งผลให้ประชาชนทั้งสองชาติได้ไปมาหาสู่ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการเดินทางข้ามประเทศเพื่อการค้าขาย การศึกษา และการทำงานมากขึ้นเรื่อย ๆ เห็นได้จาก “กวางสี” เรียกอย่างเป็นทางการว่า “เขตปกครองตนเองกวางซีจ้วง” (Guangxi Zhuang Autonomous Region) อยู่ทางภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ชื่อว่า “ประตูสู่อาเซียน” เพราะมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ โดยมีช่องทางเชื่อมต่อกับอาเซียนทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ หนานหนิงเป็นเมืองเอกของกวางซีจ้วง เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน และวัฒนธรรมของกวางซี ภูมิอากาศมีลักษณะแบบกึ่งร้อนชื้น ปีหนึ่งมี 4 ฤดู ในฤดูร้อน อากาศร้อนและมีฝนตกชุก ในฤดูใบไม้ผลิ มีหมอกและความชื้นสูง ฤดูใบไม้ร่วงอากาศแห้งแล้ง ฝนไม่ค่อยตก ส่วนในฤดูหนาว บางปีหนาวจัด บางปีไม่ค่อยหนาว อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 24°C ถึง 32°C องศา มีสภาพอากาศดี เนื่องจากงานแสดงสินค้าจีน-อาเซียน หรือ China-ASEAN Expo (CAEXPO) ได้จัดขึ้น ณ นครหนานหนิงเป็นประจำทุกปี ทำให้หนานหนิงกับประเทศไทยมีความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การศึกษา ฯลฯ (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน, 2017) ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็ด้านการท่องเที่ยว ด้านการทำงาน ด้านธุรกิจ หรือการศึกษาก็ตาม คนไทยกับคนหนานหนิงจึงมีโอกาสรู้จัก ผูกพัน และสัมผัสกันมากขึ้น ส่งผลให้คนไทยและคนจีนหลายคนมีโอกาสได้คบหาดูใจ และแต่งงานกันที่สุดในที่สุด

จากการสำรวจเอกสาร ได้พบการวิจัยที่เกี่ยวกับกลุ่มผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ส่วนมากเป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับการแต่งงานของผู้หญิงไทยกับผู้ชายในประเทศตะวันตก (พัชรินทร์ ลาภานันท์, 2561) ถึงแม้ว่าประเทศไทยกับประเทศจีนต่างก็เป็นประเทศเอเชีย มีประเพณีวัฒนธรรมบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน แต่วิถีการดำเนินชีวิตก็ยังมีข้อแตกต่างกันในหลายด้าน เมื่อผู้หญิงไทยมาใช้ชีวิตที่นครหนานหนิง มณฑลกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน และได้แต่งงานกับชายชาวจีน จึงเป็นการแต่งงานข้ามชาติ และเป็นการเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ ซึ่งเป็นเส้นทางที่เต็ม

ไปด้วยปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากสองคนมาจากประเทศที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แต่มาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน จึงต้องผ่านขั้นตอนการปรับตัวต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (เมตตา วิวัฒน์านุกูล (กฤตวิทย์), 2559, น. 298)

ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติที่ศึกษาสาขาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาวิเคราะห์การปรับตัวของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีนในนครหนานหนิง มณฑลกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อต้องการทราบการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ของผู้หญิงไทยกลุ่มนี้ ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางในการปรับตัวให้กับผู้หญิงไทยที่ต้องการจะแต่งงานกับผู้ชายชาวจีน และได้เรียนรู้เรื่องการปรับตัวในชีวิตสมรสกับชาวต่างชาติ อื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์การปรับตัวของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีนในนครหนานหนิง มณฑล กวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว
2. เลือกกลุ่มตัวอย่างวิจัย ได้แก่ ผู้หญิงคนไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีนและอาศัยอยู่ในนครหนานหนิง โดยการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งรายละเอียดแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอาหารการกิน ด้านการใช้ภาษา ด้านการประกอบอาชีพ ด้านประเพณีและความเชื่อ และด้านค่านิยม ทั้งนี้ได้พิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาและสำนวนแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสมบูรณ์และความครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษา
4. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง กำหนดแนวคำถามตามกรอบแนวคิด ด้วยคำถามปลายเปิด โดยเปิดโอกาสให้ตอบได้อย่างกว้างขวาง และผู้สัมภาษณ์จะถามเพิ่มในประเด็นที่ต้องการความลึกซึ้งเพื่อทำความเข้าใจ ใช้เวลาประมาณ 60-90 นาที
5. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปรับตัวของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีนและอาศัยอยู่ในนครหนานหนิง มณฑลกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน
6. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

การปรับตัวของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีนในนครหนานหนิง มณฑลกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน สรุปได้ 2 ส่วน ได้แก่ 1) การปรับตัวในฐานะที่เป็นชาวต่างชาติในสังคม 2) การปรับตัวในฐานะที่เป็นสมาชิกต่างชาติในครอบครัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การปรับตัวในฐานะที่เป็นชาวต่างชาติในสังคม

1.1 ด้านอาหารการกิน อาหารการกินเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับมนุษย์ เพราะเราต้องรับประทานอาหารทุกวัน ตามปกติ ทุกคนจะคุ้นชินกับอาหารประจำชาติของตัวเอง แต่เมื่อย้ายไปอยู่ต่างถิ่นหรือประเทศ ปัญหาแรกที่จะต้องเจอก็คือ อาหารที่แปลกใหม่ เพราะอาหารในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันไม่มากนักน้อย เนื่องจากวัตถุดิบและกรรมวิธีการปรุงอาหารได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรม ภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การอาศัยอยู่ในหนานหนิงของหญิงไทยช่วงแรก จะรู้สึกตื่นเต้นกับความหลากหลายของอาหารที่หนานหนิง และก็ไปลองชิมอาหารหลายอย่าง แต่เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง เริ่มสังเกตว่า มีอาหารบางชนิดที่ทำให้ตัวเองรู้สึกตระหนกและประหลาดใจ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“ที่หนานหนิงมีอาหารหลายชนิดให้เลือก แต่พวกเนื้อสัตว์แปลก ๆ เช่น เนื้อหมา”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 5, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 2 ที่ว่า

“รู้สึกว่ามีเมนูอาหารที่แปลกมาก เช่น ซุปสุนัขตุ๋นยาจีน สุนัขหัน พิสดารมาก”

(สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า อาหารที่หนานหนิงมีหลายชนิด แต่มีอาหารบางชนิดที่ปรุงจากเนื้อสัตว์ ทำให้ผู้หญิงไทยคิดว่าเป็นอาหารพิสดารมาก โดยเฉพาะเนื้อสุนัข เพราะคนไทยส่วนใหญ่จะไม่รับประทานเนื้อสุนัข แต่วัฒนธรรมการบริโภคเนื้อสุนัขของชาวจีน มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยเฉพาะที่ภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากภูมิประเทศทางภาคใต้มีภูเขาสูงและแม่น้ำจำนวนมาก ส่งผลให้ภูมิอากาศทางภาคใต้จะมีหมอกหนาที่บดบังอากาศชื้น ประกอบกับการแพทย์แผนจีนโบราณเห็นว่า เนื้อสุนัขมีสรรพคุณช่วยคลายหนาวและชื้น สามารถทำให้ร่างกายอบอุ่น แข็งแรง จากลักษณะภูมิอากาศและความเชื่อทางการแพทย์ดังกล่าว ทำให้การรับประทานเนื้อสุนัขสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ ปัจจุบันมีฟาร์มเลี้ยงสุนัขขนาดใหญ่เพื่อการบริโภคโดยตรง แต่คนหนานหนิงก็ไม่ได้รับประทานเนื้อสุนัขเป็นอาหารหลัก จะมีอาหารที่ปรุงด้วยเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ เนื้อสุนัขเป็นอาหารพิเศษที่นิยมรับประทานกันในบางครอบครัวหรือในหมู่เพื่อนฝูง (เปิดทุกมิติคนกินหมา เพื่อนรักหรืออาหาร, 2558)

นอกจากประเภทของอาหารที่ทำให้ผู้หญิงไทยรู้สึกแปลกใจและไม่สามารถรับประทานได้แล้ว รสชาติของอาหารที่หนานหนิงก็ไม่ค่อยถูกปากผู้หญิงไทย ส่งผลให้พวกเขาไม่อยากจะรับประทาน ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“ฉันรู้สึกว่าอาหารที่มีมันจนเกินไป มันจนเกินไป”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 6, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 4 ที่ว่า

“อาหารที่หนานหนิงใส่น้ำมันเยอะไป เห็นแล้วไม่อยากจะกิน”

(สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า คนจีนปรุงอาหารชอบใส่น้ำมันเยอะ เพราะจะทำให้อาหารหอม มีรสชาติถูกปาก โดยเฉพาะอาหารที่ทำในวันสำคัญหรืออาหารสำหรับต้อนรับแขกจะใส่น้ำมันมากเป็นพิเศษ ถือเป็นสัญลักษณ์แห่งการให้ความสำคัญและให้เกียรติแก่ผู้มาเยือน เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ เมื่อก่อน คนหนานหนิงรับประทานข้าวเป็น

เวลา และไม่คอยรับประทานของว่าง โดยเฉพาะในฤดูหนาว ถ้าไม่รับประทานอาหารที่มีน้ำมันเยอะ เมื่อทำงานหนักก็จะเกิดอาการหิวบ่อยและไม่มีแรง ปัจจุบัน คนหนานหนึ่งก็ยังนิยมปรุงอาหารด้วยน้ำมันค่อนข้างมาก โดยเฉพาะกับข้าวประเภทผัด ย่าง หรือก๋วยเตี๋ยวบางชนิด (ประจักษ์ ป้อมอรินทร์, 2019) แต่ที่ประเทศไทย อากาศร้อนจัด ถ้าปรุงอาหารโดยใส่น้ำมันมากเกินไปจะทำให้ความอยากอาหารลดลง และเกิดการรับประทานอาหารได้น้อย จะเห็นได้ว่า ความต่างกันของสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วัฒนธรรมด้านการปรุงอาหารและการรับประทานของคนในแต่ละประเทศต่างกัน ดังนั้น ผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับชาวจีนและมาใช้ชีวิตอยู่กับสามีที่หนานหนึ่ง จึงไม่ค่อยชินกับอาหารที่นี่ เพราะรสชาติของอาหารที่นี่แตกต่างไปจากอาหารไทยที่คุ้นชินแล้ว

แต่หลังจากที่ใช้ชีวิตอยู่ที่หนานหนึ่งอีกชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้ว ผู้หญิงไทยได้มีโอกาสออกจากบ้านมาสัมผัสกับสังคมมากขึ้น เพราะสามีหรือเพื่อนๆ พาไปรับประทานอาหารต่างๆ และก็ได้พบอาหารบางอย่างที่ถูกปากบ้าง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“อยู่มาสองเดือน สามีหรือเพื่อน ๆ พาไปร้านต่าง ๆ ตอนนี่ก็เริ่มกินได้บ้างแล้ว เช่น ข้าวผัด แต่ก๋วยเตี๋ยวก็ยังไม่ชอบอยู่ดี”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 6, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 5 ที่ว่า

“ฉันไปร้านที่มีคนเยอะ และสังตามคนอื่น ลองหลายๆ อย่าง จะได้ว่าอันไหนถูกปาก”

(สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า เมื่อผู้หญิงไทยอยู่ที่หนานหนึ่งได้ระยะเวลาหนึ่งแล้ว บางคนที่เป็นคนเปิดใจกว้างและชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ก็เริ่มจะเปิดใจรับและลองชิมอาหารต่าง ๆ อาจยังมีอาหารบางอย่างที่รับได้และบางอย่างรับไม่ได้ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ด้วยตัวเอง แต่ก็มีผู้หญิงไทยบางคนไม่ยอมเปิดใจรับสิ่งใหม่ ยังคงยึดติดกับรูปแบบและรสชาติอาหารที่คุ้นชินของตนเอง จึงส่งผลให้การปรับตัวต้องใช้เวลาานกว่าคนอื่น ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“สำหรับคนไทยที่ชอบกินเผ็ด การกินที่นี้อาจยาก คืออาหารที่นี่ก็มีเผ็ด แต่เป็นพวก mala (ชาแล้วเผ็ด) เราไม่ชิน...ก็มีเครื่องปรุงรส แต่ที่นี่เป็นพวกผัดต้องทั้งนั้น กลิ่นแรง เราไม่ชอบกิน ช่วงที่ใหม่ๆ เราไม่ชินกับรสชาติก็เลยไม่ค่อยได้กินอะไร กินแต่มาม่า น้ำหนักลด จาก 60 กิโลกรัม เหลือ 47 กิโลกรัมเลยคะ”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า ผู้หญิงไทยบางคนยังยึดติดกับอาหารไทย ไม่ยอมเปิดใจรับอาหารที่มีรูปแบบและรสชาติที่แตกต่างจากอาหารไทย ถ้าอาหารนั้นมีรสชาติไม่ถูกปากหรือมีเครื่องปรุงรสที่ตนเองไม่ชอบ ก็จะปฏิเสธที่จะรับประทานและก็ไม่อยากไปลองชิมอาหารชนิดอื่น ๆ พฤติกรรมดังกล่าวส่งผลเสียต่อสุขภาพของตนเอง ทำให้ร่างกายขาดสารอาหาร ผู้หญิงไทยจึงเริ่มหันมาปรับตัวในเรื่องอาหารการกิน เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ที่ต่างแดนต่อไปให้ได้

เมื่อมาใช้ชีวิตอยู่ที่หนานหนิงนานเข้า ผู้หญิงไทยก็ค่อย ๆ ชินกับรสชาติของอาหารที่หนานหนิง และได้พบอาหารที่ถูกปากตัวเองมากขึ้น แต่ก็มีอาหารบางชนิดที่พวกเขาไม่ชอบและยังคงปฏิเสธที่จะรับประทานเหมือนเดิมอยู่บ้าง แต่ไม่ได้มีผลกระทบต่อการเข้ากับสังคม ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“คนหนานหนิงทานอะไรเราก็ทาน อาหารมันก็กินได้ นอกจากสิ่งที่กินไม่ได้จริง ๆ เช่น เนื้อสุนัข เพื่อนที่เคยเล่าให้ฟังว่า ทำไมในที่นี้ การกินเนื้อสุนัขได้รับความนิยมสูง และฉันก็บอกสาเหตุที่ตนเองไม่กินเนื้อสุนัขให้เพื่อนฟัง ดังนั้น เพื่อนก็ไม่กินเนื้อสุนัขเวลากินข้าวกับฉัน”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 3, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 6 ที่ว่า

“ฉันก็กินได้แทบทุกอย่าง ถือแบบเข้าเมืองตาหลิวต้องหลิวตาตาม ยกเว้นเนื้อสุนัข ...บางที่เราไปกินข้าวคนเดียวก็เลือกอาหารที่ไม่มันมาก เช่น พวกสลัด ถ้ากินข้าวกับเพื่อน บางทีก็เอามาใส่น้ำ ล้างให้น้ำมันหายไปหน่อยแล้วค่อยกิน เมื่ออยู่นาน ก็ได้หาเจออาหารที่ถูกปากหลายอย่าง”

(สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า เวลาผ่านไประยะหนึ่ง ผู้หญิงไทยก็ได้ปรับตัวและเข้าใจถึงสาเหตุของความแตกต่างด้านวัฒนธรรมอาหารระหว่างไทยและหนานหนิง ส่งผลให้พวกเขาลดความตระหนก ยอมรับความแตกต่างกัน และพยายามเลือกอาหารเหมาะสมกับตัวเอง การใช้ชีวิตอย่างกลมกลืนกับผู้อื่น และสิ่งที่ตนเองยึดถืออยู่นั้น เช่นไม่รับประทานเนื้อสุนัข ก็ยังสามารถคงเดิมได้

จากคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสรุปได้ว่า สำหรับวิธีการปรับตัวด้านอาหารการกินของผู้หญิงไทยที่ใช้ชีวิตอยู่ในหนานหนิง ในตอนแรกจะมีความรู้สึกตื่นตากับความหลากหลายของอาหาร ต่อมา มีความประหลาดใจกับอาหารบางชนิดและรสชาติของอาหารที่ต่างจากวัฒนธรรมอาหารของตน แต่เมื่อเวลาผ่านไป ผู้หญิงก็เริ่มที่จะเรียนรู้และปรับตัวในด้านนี้ เนื่องจากมีโอกาสได้ไปรับประทานอาหารกับเพื่อนรอบตัวมากขึ้น และค่อย ๆ ชินกับอาหารต่าง ๆ ปัจจัยสำคัญของการปรับตัวของผู้หญิงไทยด้านอาหารก็คือ การเปิดใจยอมรับความแตกต่าง พร้อมที่จะเรียนรู้และเปิดใจกับคนรอบข้างถึงสิ่งที่ตนชอบและสิ่งที่ไม่ชอบ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน และทำให้ผู้หญิงไทยที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรมสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมจีนได้อย่างมีความสุข

1.2 ด้านการใช้ภาษา ภาษาที่ใช้ในที่การทำงานหรือพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ ในหนานหนิงเป็นภาษาจีนกลาง จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำให้สัมภาษณ์เห็นว่า ผู้หญิงไทยมีปัญหาใหญ่ที่สุดในด้านการใช้ภาษาจีน ก็คือการเรียงคำไม่ถูกต้อง พูดผิดบ่อย ๆ เพราะภาษาจีนกับภาษาไทยมีข้อแตกต่างกันในการเรียงบทยายคำนามและบทยายคำกริยา ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการเรียงบทยาคำนามของภาษาไทยและภาษาจีน

ไทย	จีน
ดอกกุหลาบแดงสวย	红玫瑰花漂亮
ดอก + กุหลาบแดง + สวย	红玫瑰 + 花 + 漂亮
ประธาน + บทขยายประธาน + กริยา	บทขยายประธาน + ประธาน + กริยา

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการเรียงบทขยายกริยาของภาษาไทยและภาษาจีน

ไทย	จีน
เรารับประทานอาหารด้วยตะเกียบ	我们用筷子吃饭
เรา + รับประทานอาหาร + ด้วยตะเกียบ	我们 + 用筷子 + 吃 + 饭
ประธาน + กริยา + กรรม + บทขยายกริยา	ประธาน + บทขยายกริยา + กริยา + กรรม

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ตามไวยากรณ์ไทยบทขยายประธานหรือบทขยายคำนามจะไว้ข้างหลังของประธานหรือคำนาม บทขยายกริยาก็ไว้ข้างหลังของคำกริยา ส่วนไวยากรณ์ภาษาจีนอยู่ตรงข้ามกัน ดังนั้น ผู้หญิงไทยจึงต้องปรับตัวและพยายามใช้ภาษาจีนให้มากขึ้นจึงจะสามารถใช้ภาษาจีนได้ถูกต้อง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“ต่อมาก็ฝึกพูดภาษาจีนบ่อย ๆ กับเพื่อนร่วมงานและนักศึกษาโดยไม่อายคนอื่นเขา และก็ไม่ว่างพูดผิด”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 3, สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 1 ที่ว่า

“เพื่อนร่วมงานชวนไปเที่ยวไหนก็ไป เพื่อฝึกภาษา ก็พูดถูกบ้าง ผิดบ้าง แต่พูดได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ”

(สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า ผู้หญิงไทยจะหาโอกาสฝึกพูดภาษาจีนให้มากขึ้น ถึงจะมีการพูดผิดบ้าง แต่ก็ไม่ต้องหวั่น พยายามฝึกพูดบ่อย จึงมีความก้าวหน้าและพูดได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ การพูดภาษาจีนให้ดี ทำให้หญิงไทยได้สื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน บุคคลต่าง ๆ ได้สะดวกและเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น และได้กระชับความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและเข้ากับสังคมใหม่ได้อย่างดี

จากคำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้หญิงไทยประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาจีน คือ การหาโอกาสที่จะฝึก เรียนรู้ภาษาจีนบ่อย ๆ กับคนใกล้ชิด และกลุ่มเพื่อนโดยต้องขจัดความกลัวหรือความอายที่ทำให้ไม่กล้าที่จะพูดภาษาจีน เพราะกลัวว่าจะพูดผิด เพื่อนจะล้อเลียนหรือตำหนิ ประกอบกับมีความพยายามในการเรียนรู้ฝึกฝนอยู่บ่อย ๆ ก็จะทำให้ทักษะการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารดีขึ้น

1.3 ด้านการประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพ หมายถึง การทำงานหรือทำกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้เกิดผลผลิตหรือบริการ และได้สร้างรายได้เพื่อดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวต่อไป จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำให้สัมภาษณ์พบว่า ก่อนมาใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศจีน ผู้หญิงไทยได้ประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น เป็นพนักงานที่บริษัท เป็นเจ้าของร้าน เป็นนักข่าว ฯลฯ เมื่อมาอยู่ที่หนานหนิง ผู้หญิงไทยส่วนมากประกอบอาชีพเป็นครูสอนภาษาไทยที่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ มีทั้งของรัฐและของเอกชน เพราะหลังจากหนานหนิงเป็นนครจัดงานแสดงสินค้าจีน -

อาเซียน (China-ASEAN Expo) เป็นประจำทุกปี มีสถาบันศึกษาที่เริ่มเปิดสอนวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น และสถาบันเหล่านั้นต้องการคนไทยไปช่วยในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ดังนั้น หลายคนในผู้หญิงไทยกลุ่มนี้จึงเปลี่ยนอาชีพเดิมที่เคยทำที่ประเทศไทยมาเป็นครูสอนภาษาไทยที่หนานหนิง การเป็นครูสอนภาษาไทย นอกจากเป็นความต้องการของสังคมจีนแล้ว ยังได้สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ผู้หญิงไทยด้วย ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“ดิฉันทำงานเป็นครูสอนภาษาไทยที่จีนมา 7 ปีแล้ว รู้สึกชอบทำงานที่นี่ นักศึกษาจีนก็ มีความกระตือรือร้นที่จะซักถามเรื่องเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย ทุกคนที่นี่ให้การต้อนรับฉันเป็นอย่างดี”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 2, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า การที่ได้รับงานเป็นครู ทำให้ผู้หญิงไทยได้สัมผัสกับคนจีนเพิ่มมากขึ้น และได้เห็นน้ำใจไมตรีของคนจีน ทำให้ผู้หญิงไทยรู้สึกอบอุ่น มีความสุข และความสามารถของตนเองก็ได้รับการยอมรับจากสังคม ทำให้เกิดความภูมิใจ และสามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคมจีนได้มากขึ้น

หลังจากผู้หญิงไทยให้กำเนิดบุตรและต้องรับภาระในการเลี้ยงดูบุตร ก็จะประสบปัญหาทางด้านรายได้ เพราะการเลี้ยงบุตรในนครหนานหนิงมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมาก ทำให้พวกเขามีความรู้สึกว่า รายได้ทางเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ผู้หญิงไทยจึงเริ่มหาช่องทางเพิ่มรายได้ นั่นก็คือการขายของออนไลน์ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“รายได้ที่หนานหนิงไม่สูงมากนัก แต่ค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อย ๆ ขายของออนไลน์สามารถเพิ่มรายได้โดยไม่ต้องออกจากบ้านในช่วงโควิด-19 ระบาด และก็เป็นช่องทางที่พัฒนาตัวเองได้”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 3, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 1 ที่ว่า

“มีบริษัทจีนให้ฉันขายสินค้าไทยออนไลน์ ตอนแรก ๆ ก็ไม่ถนัด แต่พอได้ทำสักระยะหนึ่ง ก็รู้สึกสนุก ที่สำคัญคือได้เพิ่มรายได้ให้กับตัวเอง”

(สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า ผู้หญิงไทยได้พยายามช่วยเหลือตัวเองด้วยการทำธุรกิจขายของออนไลน์ เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว เป็นการปรับตัวตามสถานการณ์และกระแสนิยม เพราะบุคคลในปัจจุบันนิยมซื้อของออนไลน์โดยไม่ต้องเดินทางไปซื้อที่ร้านค้าให้เสียเวลา โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การซื้อของออนไลน์ก็ยิ่งได้รับความนิยมของคนในสังคมเป็นอย่างมาก สินค้าที่ผู้หญิงไทยขายส่วนใหญ่เป็นสินค้าไทย เช่น หมอนยางพารา เครื่องสำอาง อาหารกึ่งสำเร็จรูป เครื่องปรุงรสของไทย ขนมไทย เป็นต้น ผู้บริโภคมีทั้งคนจีนและคนไทยที่อยู่ในประเทศจีน และมียอดขายค่อนข้างดี สรุปได้ว่า การปรับตัวโดยการทำธุรกิจขายของออนไลน์เป็นอาชีพเสริม ทำให้ผู้หญิงไทยได้เพิ่มความภาคภูมิใจและได้สร้างรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วย

จากผลการศึกษาที่นำเสนอข้างต้น สรุปได้ว่า การปรับตัวของผู้หญิงไทยในฐานะที่เป็นชาวต่างชาติในสังคมในตอนแรกจะมีความรู้สึกตื่นตากับการพบเห็นสิ่งแปลกใหม่ และเมื่อเวลาผ่านไป ตระหนักใจกับบางเรื่องที่ตนเองไม่คุ้นเคย เช่น ชนิดและรสชาติของอาหาร หรือได้พบปัญหาต่างๆ เช่น ไวยากรณ์ภาษาที่ต่างกัน ค่าครองชีพที่สูงขึ้น

รายได้ไม่พอกับรายจ่าย จึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมในสังคมใหม่ เช่น ในด้านอาหารการกินที่ต้องเปิดใจยอมรับประเภทอาหารที่ต่างกัน และเรียนรู้ด้วยการลองชิมอาหารต่าง ๆ จนพบอาหารที่ถูกปากหรือนำปรุงให้มีรสชาติที่ถูกต้อง ในด้านการใช้ภาษาก็ได้มีการเรียนรู้ ผักสนทนากับคนใกล้ชิด และกลุ่มเพื่อนบ่อย ๆ โดยขจัดความกลัวหรือความอาย ซึ่งทำให้ทักษะการใช้ภาษาจีนสื่อสารได้ดีขึ้น ส่วนด้านการประกอบอาชีพ ผู้หญิงไทยส่วนใหญ่จะเป็นครูสอนภาษาไทยตามความต้องการของสังคม และสามารถสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง ในขณะเดียวกันก็หาอาชีพเสริมด้วยการขายของออนไลน์เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ที่เป็นการปรับตัวตามสถานการณ์และกระแสนิยมของคนในสังคมเพื่อให้ตนเองและครอบครัวสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

2. การปรับตัวในฐานะที่เป็นสมาชิกต่างชาติในครอบครัว

ครอบครัวเป็นกลุ่มทางสังคมของผู้คนที่เกี่ยวข้องกัน เป้าหมายของการมีครอบครัวนั้น คือเพื่อเป็น การคงไว้ซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกทุกคน ผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับคนจีน ซึ่งเป็นการแต่งงานข้ามชาติ ข้ามวัฒนธรรม ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมอาจทำให้เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะมีปัญหาห้วงสามปี ภรรยาและความสัมพันธ์ระหว่างสะใภ้กับแม่สามี ดังนั้น เพื่อลดปัญหาและให้การใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวของสามีได้อย่างกลมกลืน ผู้หญิงไทยจึงต้องปรับตัวในด้าน ต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้พบเรื่อง that ผู้หญิงไทยต้องปรับตัวในฐานะสมาชิกต่างชาติในครอบครัว มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ภาษา ด้านอาหารการกิน ด้านประเพณีความเชื่อ และด้านค่านิยม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ด้านการใช้ภาษา นครหนานหนิงมีชนกลุ่มน้อยเป็นจำนวนมาก คนแต่ละกลุ่มมีภาษาท้องถิ่นของตนเองที่ใช้ในการสื่อสารเป็นการเฉพาะ และภาษาท้องถิ่นมีความแตกต่างกับภาษาจีนกลางเป็นอย่างมาก เมื่อผู้หญิงไทยได้ใช้ชีวิตกับครอบครัวคนจีนที่หนานหนิง ปัญหาแรกที่ได้พบก็คือ ภาษาท้องถิ่นที่ตนไม่เคยสัมผัสมาก่อน ส่งผลให้ผู้หญิงไทยไม่สามารถเข้าใจความหมายของภาษาที่สมาชิกสื่อสารในครอบครัวได้ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“เวลานั่งดูทีวี สามีกับพ่อแม่คุยกันสนุกสนานด้วยภาษา BeiHai (ภาษาท้องถิ่นของเมืองเป่ย์ไห่) เราก็ไม่เข้าใจ ได้แต่นั่งยิ้มอย่างเดียว...”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 4, สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 2 ที่ว่า

“แม่สามีพูดภาษาแมนดาริน (ภาษาจีนกลาง) ไม่ค่อยได้ พูดแต่ภาษา YuLin (ภาษาท้องถิ่นของเมืองยู่หลิน) เมื่อฉันต้องคุยอะไรกับเขา ต้องใช้สามีเป็นล่าม บางทีความหมายก็ไม่ได้แปลตรง เลยทำให้ฉันกับแม่สามีเข้าใจผิดบ่อย”

(สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า คนที่อยู่ในหนานหนิง ยังคงนิยมพูดภาษาจีนท้องถิ่นกับคนในครอบครัว คนจีนที่อาศัยอยู่ที่หนานหนิงส่วนมากย้ายถิ่นฐานมาจากเมืองต่าง ๆ ของมณฑลกุ้ยโจว แต่ไม่ว่าพวกเขาจะย้ายมาอยู่ที่หนานหนิงเป็นเวลานานเท่าไรก็ตาม พวกเขาก็ยังนิยมพูดภาษาท้องถิ่นกับคนที่มาจากถิ่นเดียวกัน เพราะมีความคิดว่าการพูดภาษาท้องถิ่นจะทำให้เกิดความสนิทใจและเป็นกันเองมาก โดยเฉพาะผู้สูงอายุ เนื่องจากไม่ค่อยได้ใช้ภาษาจีนกลางในการทำงาน ก็จะถนัดพูดภาษาท้องถิ่นของตัวเองมากกว่า ดังนั้น เมื่อผู้หญิงไทยที่ใช้ชีวิตอยู่กับสมาชิก

ครอบครัวของสามีที่พูดภาษาท้องถิ่น จึงต้องปรับตัวด้านภาษาด้วยการเรียนรู้และฝึกพูดภาษาท้องถิ่น ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“ฉันเป็นอาจารย์สอนภาษา และเป็นคนชอบเรียนภาษา ฉันก็ไปฝึกเรียนภาษาท้องถิ่นของเขา ดูละครทีวีที่เป็นภาษาท้องถิ่น และฝึกพูดตอนไปซื้อของที่ตลาด ทำให้มีการพัฒนาเร็วขึ้น”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 6 ที่ว่า

“ฉันไปจ่ายตลาด พูดภาษาจีนท้องถิ่น แม่ค้าคิดว่าฉันเป็นคนท้องถิ่นที่นี่ ราคาคิดให้ถูกด้วย”

(สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

ยังสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 2 ที่ว่า

“เมื่อฉันคุยภาษา YuLin (ภาษาท้องถิ่นของเมืองยู่หลิน) กับแม่สามีได้ เขาจึงพูดคุยกับเรามากขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ก็น้อยลง”

(สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ผู้หญิงไทยก็ได้ฝึกเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นบ้าง โดยใช้วิธีการสังเกตว่าคนอื่นพูดอย่างไรและเลียนแบบ เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ หรือสถานที่ชุมชน ซึ่งเป็นวิธีที่ได้ผลอย่างมากสำหรับผู้เรียนภาษาใหม่ และเมื่อพูดภาษาท้องถิ่นได้บ้าง ผู้หญิงไทยก็สามารถสื่อสารกับผู้สูงอายุในครอบครัวของสามีได้โดยตรง ทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัวดีขึ้น ความผิดพลาดลดน้อยลง และยังช่วยสร้างบรรยากาศในครอบครัวให้อบอุ่นและเป็นกันเองมากยิ่งขึ้น

2.2 ด้านอาหารการกิน คนหนานหนิง เมื่อแต่งงานมีครอบครัวแล้ว ส่วนใหญ่จะนิยมทำอาหารรับประทานเองที่บ้าน เมื่อผู้หญิงไทยมาใช้ชีวิตกับครอบครัวคนจีน ก็มักจะประหลาดใจกับความคิดเกี่ยวกับอาหารการกินที่แตกต่างไปจากคนไทย ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“ที่บ้านสามีไม่ให้ทำเมนูผักสดเลย ต้องเอาผักไปผัด ต้ม นึ่ง ลวก ลักอย่าง คนจีนไม่นิยมกินผักสดหรือผักดิบเหมือนเราเลยคะ”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 5, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า คนจีนส่วนใหญ่ไม่นิยมรับประทานผักดิบ ไม่เหมือนกับคนไทยส่วนใหญ่ที่ชอบรับประทานผักดิบเป็นประจำ เพราะตามแนวคิดของแพทย์แผนจีนโบราณ ผักสดจะมีฤทธิ์เย็น ซึ่งมีผลเสียต่อม้ามและกระเพาะอาหาร (郑洪新, 2016. น. 156) คนจีนส่วนใหญ่จะเชื่อตามแพทย์จีนโบราณมาก โดยเฉพาะผู้สูงอายุ จึงไม่นิยมรับประทานผักดิบ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“แม่ย่าไม่ให้ดื่มน้ำเย็น บอกว่าต้องดื่มน้ำอุ่น กินไอศกรีมก็ว่าไม่ดี เพราะบอกว่าความหนาวเย็นไม่ดีต่อม้ามและกระเพาะอาหาร”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 6 ที่ว่า

“แม่สามีไม่ชอบกินเผ็ด บอกว่าจะทำให้ร้อนในง่าย แต่ฉันชอบกินเผ็ด เมื่อฉันทำอาหารมักจะตักออกมาก่อน เหลืออีกส่วนหนึ่ง แล้วค่อยใส่พริก หรือทำน้ำจิ้มให้กับตนเอง”

(สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า ชาวจีนในหนานหนิงโดยเฉพาะผู้สูงอายุจะมีความเชื่อตามแพทย์แผนจีนโบราณมาก แพทย์แผนจีนเป็นศาสตร์ที่มีมาตั้งแต่ยุคโบราณ และเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของมนุษย์และธรรมชาติรอบตัวที่มีความเกี่ยวพันและผลกระทบต่อกัน ซึ่งมีความเชื่อว่า อาหารมีธาตุเย็น และธาตุร้อนตามหลักของหยิน-หยาง ถ้ารับประทานอาหารถูกก็จะช่วยส่งเสริมบำรุงร่างกาย แต่ถ้ารับประทานอาหารผิด อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ (郑洪新, 2016. น. 26) แนวคิดของแพทย์แผนจีนโบราณได้มีอิทธิพลต่อชาวจีนมาก ดังนั้น เมื่อผู้หญิงเข้ามาใช้ชีวิตกับครอบครัวของคนจีน จึงต้องทำความเข้าใจถึงความคิดที่ต่างกันในด้านอาหารการกิน ส่วนสมาชิกในครอบครัวจีนก็ควรเข้าใจถึงลักษณะที่แตกต่างของวัฒนธรรมอาหารไทย และทั้งสองฝ่ายปรับตัวให้เข้าหากัน เปิดใจกว้างที่จะเรียนรู้ความแตกต่างของวัฒนธรรมอาหารของกันและกัน จึงจะสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขโดยไม่มี ความขัดแย้งกัน

2.3 ด้านประเพณีและความเชื่อ คนในทุกสังคมมักมีประเพณีและความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ ประเพณีและความเชื่อของคนในแต่ละประเทศก็มีข้อแตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละประเทศมีภูมิอากาศ สภาพแวดล้อม และลักษณะทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ส่วนคนหนานหนิงมักมีความเชื่อ เคารพในวิญญาณของบรรพบุรุษและเทพเจ้า ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมของคนจีน ดังนั้น เมื่อผู้หญิงไทยมาใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวคนจีน จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวในด้านประเพณีและความเชื่อ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“ฉันยังคงนับถือศาสนาพุทธเหมือนเดิม และเมื่อฉันเชิญพระพุทธรูปมาตั้งไว้บนหิ้งพระในบ้าน แม่สามีก็นำป้ายบรรพบุรุษไปตั้งที่บ้านเดิมในหมู่บ้าน ปกติฉันไหว้พระ แม่สามีก็มาไหว้ด้วย ในวันที่ 1 และวันที่ 15 ถ้ามีเวลาว่าง เราไปก็ไหว้พระที่วัดบนเขาชิงชีว (วัดใหญ่ที่หนานหนิง) และเมื่อถึงวันสำคัญของจีน เช่นวันตรุษจีน วันเซ็งเม้ง เราก็กลับไปไหว้บรรพบุรุษที่บ้านเดิมด้วยกัน”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 6 ที่ว่า

“ฉันก็มีพระตั้งอยู่ในห้อง ก่อนนอนฉันยังสวดมนต์ ลูกตอนนี้ก็สวดเป็นด้วย แล้วเทศกาลต่าง ๆ ฉันก็ไปไหว้บรรพบุรุษกับครอบครัวสามีเหมือนกัน”

(สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

จากคำให้สัมภาษณ์เห็นได้ว่า ผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับคนจีน และอาศัยอยู่กับครอบครัวของสามีคนจีนที่หนานหนิง ได้ปรับตัวให้เข้ากับประเพณีและความเชื่อของครอบครัวสามี คือ ประเพณีบูชาบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นประเพณีและความเชื่อดั้งเดิมของคนจีน ที่ชาวจีนเชื่อว่า วิญญาณบรรพบุรุษของตนมีบทบาทสำคัญในการคุ้มครองและอำนวยความสะดวกให้แก่บุตรหลานที่ยังมีชีวิตอยู่ และนิยมตั้งป้ายบรรพบุรุษไว้ที่บ้านเพื่อกราบไหว้บูชา ปกติชาวจีนจะไหว้บรรพบุรุษของตนในวันสำคัญ โดยเฉพาะเทศกาลสำคัญของคนจีน เช่นวันตรุษจีน วันไหว้พระจันทร์ วันเซ็งเม้ง

(ประสิทธิ์ เงินชัย, ม.ป.ป) นอกจากเคารพความเชื่อของจีนแล้ว ผู้หญิงไทยก็ยังรักษาวัฒนธรรมทางศาสนาของตนอยู่ คือ การนับถือศาสนาพุทธและนำพระพุทธรูปที่ชาวพุทธเชื่อว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาไว้ที่บ้านเพื่อสักการบูชา ก่อให้สิริมงคลและช่วยปกป้องรักษาคุ้มครองสมาชิกในบ้านให้ปลอดภัย และเชื่อว่าการสวดมนต์ก่อนนอนจะช่วยให้ตนมีจิตใจสงบ ผ่องใส มีความสุข สะท้อนให้เห็นถึงการดำรงรักษาวัฒนธรรมทางศาสนาของผู้หญิงไทยในต่างแดน ในขณะที่เดียวกันสมาชิกในครอบครัวคนจีนก็ได้รับอิทธิพลทางความเชื่อและศาสนาจากผู้หญิงไทยด้วย เห็นได้จากเรื่องแม่สามีไหว้พระ ลูกฝึกสวดมนต์ ซึ่งทำให้เกิดการสืบทอดเผยแพร่วัฒนธรรมไทยในบริบทของสังคมจีนอีกด้วย นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ การยอมรับ และการผสมผสานของวัฒนธรรมประเพณีความเชื่อของไทย-จีนที่มาจาก การอยู่ร่วมกันในครอบครัวเดียวกันของผู้หญิงไทยกับครอบครัวชาวจีน

2.4 ด้านค่านิยม ตามค่านิยมของคนจีน เมื่อแต่งงานมีลูกแล้ว ปู่ย่าตายายมักจะเข้ามาช่วยดูแลลูกหลานและอยู่ด้วยกัน ดังนั้น จึงอาจมีปัญหาในด้านค่านิยมที่แตกต่างระหว่างสมาชิกในครอบครัว จากการวิเคราะห์ข้อมูล จากคำให้สัมภาษณ์เห็นว่า ผู้หญิงไทยรู้สึกว่ ค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญูเป็นค่านิยมที่มีความแตกต่างกันมากที่สุด ความกตัญญูเป็นค่านิยมที่ฝังรากลึกในคนไทยและคนจีนต่างยึดถือและให้ความสำคัญมาก และได้ปลูกฝังและสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ความกตัญญูอาจมีความหมายที่ไม่เหมือนกันในครอบครัวที่มีบริบทวัฒนธรรมต่างกัน ในบางครอบครัวของคนจีน ผู้อาวุโสจะควบคุมทุกอย่าง ถ้าผู้น้อยไม่ทำตาม จะถือว่าเป็นคนอกตัญญู ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“ก่อนที่มีลูก ฉันกับแม่สามีไม่ค่อยมีปัญหา เพราะต่างคนต่างอยู่ หลังมีลูกแล้ว แม่สามีก็มาช่วยดูแล แต่เขากำหนดทุกอย่าง ทั้งอาหาร การแต่งกาย การเรียนรู้...ฉันเข้าใจว่าเขาเป็นคนอาวุโส และทำทุกอย่างเพื่อลูก แต่เขาก็ควรฟังความคิดของคนอื่นบ้าง”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 4, สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2565)

สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้หญิงไทยคนที่ 1 ที่ว่า

“เมื่อเราไม่เห็นด้วยกับแม่สามี ก็บอกให้สามีไปคุยกับแม่ของเขา แต่สามีก็ไม่กล้าไป กลัวโดนตำหนิไม่กตัญญู แต่พ่อแม่ฉันคุยกันได้นะ เพราะคิดว่าเราเป็นคนโตแล้ว ก็ควรให้อิสระค่ะ”

(สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2565)

จากข้อมูลสัมภาษณ์เห็นได้ว่า ครอบครัวชาวจีนบางครอบครัวยังยึดถือจารีตประเพณีจีนอย่างเข้มงวด คือ มีความเคารพเชื่อฟังญาติผู้อาวุโสอย่างสูง ผู้อาวุโสบางคนเป็นคนที่มียศสูงสุดในครอบครัว ขอบบังคับผู้อื่นและเป็นผู้ที่ชอบตัดสินใจฝ่ายเดียว ไม่มีความเสมอภาคในด้านความคิด ถ้าอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบนี้เป็นเวลานาน อาจทำให้สมาชิกในครอบครัวที่อยู่ร่วมกันเกิดความเครียดและอึดอัดใจ โดยเฉพาะหญิงไทยที่เคยดำเนินชีวิตอย่างมีเสรีภาพมาก่อนในครอบครัวไทย เช่นค่อนข้างมีอิสระทางความคิด เมื่อเจอปัญหาเกี่ยวกับแม่สามีแล้ว ผู้หญิงไทยก็พยายามหาวิธีปรับตัว ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“ต่อมาฉันมีอะไรก็คุยกับแม่สามีบ่อย ๆ คุยกันดี ๆ จึงเข้าใจกันมากขึ้น เขาก็รับฟังความคิดเห็นของเราบ้างแล้ว ความสัมพันธ์ของเราก็ดีขึ้น”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 6, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2565)

จากข้อมูลสัมภาษณ์เห็นได้ว่า ผู้หญิงไทยปรับตัวด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน ทำให้แม่สามีมีความรู้สึกได้รับเกียรติและมีความเป็นกันเองมากขึ้น เลยกินใจรับฟังความคิดเห็นที่ต่างกัน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างแม่สามีกับสะใภ้ไทยดีขึ้น และมีผู้หญิงไทยบางคนใช้วิธีการปรับตัวแบบพบกันครึ่งทาง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ว่า

“ต่อมาเราเข้าใจกันแล้วค่ะ ในสมัยของแม่สามีก็เป็นแบบนั้น ต้องเป็นคนมีอำนาจสูง จึงสามารถควบคุมดูแลครอบครัวใหญ่ได้ และแม่สามีก็ค่อย ๆ รู้ว่าเราเป็นคนที่บังคับไม่ได้ ดังนั้น วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เขาช่วยดูแลลูกเป็นหลัก ฉันทำงานของฉัน แล้ววันเสาร์อาทิตย์ ฉันก็ดูแลลูกเอง อย่างนี้ก็จะไม่ค่อยได้มีปัญหาอีก”

(ผู้หญิงไทยคนที่ 2, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2565)

จากข้อมูลสัมภาษณ์เห็นได้ว่า ผู้หญิงไทยทำความเข้าใจถึงแม่สามีที่ยังคงยึดถือจารีตประเพณีจีนว่า ผู้อาวุโสต้องมีอำนาจสูงสุด จะได้ควบคุมครอบครัวให้ได้ และแม่สามีก็เข้าใจว่า สะใภ้คนไทยที่เติบโตในสภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างมีอิสรภาพ ก็ไม่ควรบังคับเขา ดังนั้น ทั้งสองฝ่ายต่างปรับตัวให้เข้าหากัน ไม่มีคนใช้อำนาจบังคับ ต่างฝ่ายต่างให้เกียรติและเคารพกันและกัน ทำให้สมาชิกทุกคนรู้สึกอบอุ่น และใช้ชีวิตร่วมกันได้อย่างมีความสุขโดยไม่มีความขัดแย้ง

จากผลการศึกษาที่นำเสนอข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้หญิงไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกต่างชาติในครอบครัวคนจีน ได้พบปัญหาต่าง ๆ ในการอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวคนจีน ผู้หญิงไทยได้เปิดใจเรียนรู้ มีการปรับตัวและหาวิธีแก้ปัญหาได้อย่างดี เช่น ในด้านการใช้ภาษา ปัญหาหลักคือไม่เข้าใจในภาษาท้องถิ่น ซึ่งเป็นภาษาที่นิยมใช้สื่อสารของสมาชิกในครอบครัวคนจีน ผู้หญิงไทยใช้วิธีการเรียนรู้จากคนใกล้ชิด สื่อต่าง ๆ หรือสถานที่ชุมชนจนสามารถสื่อสารด้วยภาษาท้องถิ่นกับสมาชิกในครอบครัวได้ ในด้านอาหารการกิน ผู้หญิงไทยและสมาชิกในครอบครัวต่างเปิดใจเรียนรู้ เข้าใจ และยอมรับความแตกต่างกันในวัฒนธรรมอาหาร ในด้านประเพณีความเชื่อ ผู้หญิงไทยนอกจากนับถือศาสนาพุทธของตนแล้วยังยอมรับและเคารพต่อความเชื่อของสมาชิกในครอบครัวจีน ในขณะเดียวกันสมาชิกในครอบครัวจีนก็ยอมรับและให้ความเคารพในสิ่งที่หญิงไทยนับถือด้วยเช่นกัน ในด้านค่านิยม ผู้หญิงไทยกับสมาชิกในครอบครัวจีนต่างฝ่ายต่างเปิดใจ หันหน้ามาคุยกัน ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน และใช้วิธีแก้ปัญหาแบบพบกันครึ่งทาง ซึ่งการปรับตัวทั้งสองฝ่าย ทำให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและมีความสุข

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของหญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีนในนครหนาน หิง มณฑลกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้หญิงไทยในฐานะที่เป็นชาวต่างชาติในสังคม ได้พบปัญหาในด้านอาหารการกิน คือ อาหารที่มีรสชาติแปลก ๆ อาหารที่ทำจากเนื้อสุนัข และอาหารที่ใส่น้ำมันมาก วิธีการปรับตัวก็คือการเปิดใจยอมรับ และทำความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรมอาหารและความต้องการของแต่ละฝ่าย สามารถเลือกสรรอาหารที่ตนชื่นชอบ ปฏิเสธในอาหารที่ตนไม่รับประทาน และเปลี่ยนแปลงอาหารตามความต้องการของตน ในด้านการประกอบอาชีพ หญิงไทยส่วนมากเปลี่ยนจากอาชีพเดิมที่ทำในประเทศไทยมาเป็นครูสอนภาษาไทย และยังคงประกอบอาชีพเสริม คือการขายของออนไลน์ ซึ่งเป็นอาชีพที่เป็นกระแสนิยมได้เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ถือว่าเป็นการปรับตัวตามสภาพแวดล้อม

และสถานการณ์ ในด้านการใช้ภาษา ผู้หญิงไทยได้ปรับตัวด้วยการฝึกพูดภาษาจีนให้มากขึ้น เพราะต้องใช้สื่อสารในการทำงานและดำรงชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ ลาภานันท์ (2561) เรื่อง การแต่งงานและการย้ายถิ่นข้ามชาติ: กรอบการศึกษาและสถานะองค์ความรู้ ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่แต่งงานและย้ายถิ่นข้ามชาติ ต้องทำความเข้าใจความหลากหลายของปรากฏการณ์ในต่างชาติ รวมทั้งความแตกต่างระหว่างเพศภาวะ ชนชั้น ชาติพันธุ์ และให้ความสำคัญกับการปรับตัว การผสมผสานทางวัฒนธรรม เพื่อใช้ชีวิตอย่างกลมกลืนในต่างแดน

2. ในฐานะที่เป็นสมาชิกต่างชาติในครอบครัว ได้พบปัญหาด้านสมาชิกมีความคิดที่ต่างกันในด้านอาหาร วิธีการปรับตัวคือต้องเปิดใจเรียนรู้และทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ปัญหาในด้านการใช้ภาษาท้องถิ่น วิธีการปรับตัวคือผู้หญิงไทยพยายามเรียนภาษาท้องถิ่นจากคนใกล้ชิด สื่อต่าง ๆ และชุมชน จนสามารถสื่อสารด้วยภาษาท้องถิ่นกับคนในครอบครัวได้บ้างและทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงไทยกับสมาชิกในครอบครัวดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ มธุรส สว่างบำรุง (2542, น. 380) กล่าวว่า ผู้สมรสกับชาวต่างชาติปรับตัวในการเรียนรู้ภาษา เพื่อเป็นการลดความขัดแย้งระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมใหม่ พยายามดำเนินชีวิตให้เข้ากับสภาพแวดล้อมคู่สมรสข้ามวัฒนธรรมอย่างกลมกลืน ปัญหาด้านค่านิยมคือมีความเข้าใจที่ต่างกันในเรื่องความกตัญญูและการเคารพผู้อาวุโส วิธีการปรับตัวก็คือสร้างความเข้าใจในข้อแตกต่างซึ่งกันและกัน ทั้งสองฝ่ายต้องปรับตัวเข้าหากันหรือพบกันครึ่งทาง ในด้านประเพณีความเชื่อ ผู้หญิงไทยได้ปรับตัวโดยให้ความเคารพกับความเชื่อของชาวจีน และก็ยังรักษาความเชื่อของตนและปฏิบัติในฐานะพุทธศาสนิกชนไว้ได้ ทำให้การดำเนินชีวิตสมรสที่นานหนึ่งอย่างกลมกลืนและมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาแบบเจาะลึกและติดตามกลุ่มตัวอย่างผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีนในนครหนานหนิง มณฑลกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นระยะหนึ่ง และศึกษาวิถีชีวิตของบุตรที่เกิดจากคู่สมรสต่างชาติหรือต่างวัฒนธรรมในมณฑลอื่น ๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน
2. ควรศึกษาวิเคราะห์การปรับตัวของผู้หญิงไทยที่แต่งงานกับผู้ชายชาวจีนในเมืองอื่น ๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

เอกสารอ้างอิง

- โจว หมิงเหว่ย. (2562). คำสำคัญเพื่อเข้าใจประเทศจีน ฉบับหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง. สุราษฎร์ธานี: โรงพิมพ์ <https://www.thairath.co.th/content/507225>
- ประจิดร ป้อมอรินทร์. (2019). วัฒนธรรมการกินของจีน. ค้นคืนจาก <https://www.arsomsiam.com/วัฒนธรรมการกินของจีน/>
- ประสิทธิ์ เงินชัย. (ม.ป.ป). “ประเพณีจีนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*. 7(1), 101-114.
- พัชรินทร์ ลาภานันท์. (2561). “การแต่งงานและการย้ายถิ่นข้ามชาติ: กรอบการศึกษาและสถานะองค์ความรู้”. *วารสารสังคมวิทยามานุษยวิทยา*. 37(1), 9-42.

มธุรส สวางบำรุง. (2542). *จิตวิทยาทั่วไป (General Psychology)*. เชียงใหม่: ภาควิชาศึกษาทั่วไป คณะธุรกิจ
การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

เมตตา วิวัฒน์านุกูล (กฤตวิทย์). (2559). *การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน. (2017). *กว้างซี กับ Key Success การเป็น “ประตูสู่อาเซียน”*. ค้นคืนจาก
<https://thaibizchina.com/article/กว้างซี-กับ-key-success-/>

郑洪新. (2016). *中医基础理论*. 北京: 中国中医药出版社.

